

สมเด็จพระวันรัต (แดง) วัดสุทัศนเทพวราราม

พระประวัติ สมเด็จพระวันรัต (แดง สีลวฑฺฒโน)

ชาติกาล

สมเด็จพระวันรัต มีนามเดิมว่า แแดง เกิดเมื่อวันพุธที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๖๕ ตรงกับวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะเมีย จุลศักราช ๑๑๘๔ ในแผ่นดินรัชกาลที่ ๒ เป็นบุตรนายโพธิ์และนางมิ กล่าวกันว่าโยมมารดาของท่านเป็นชาวทวาย ซึ่งมีนิवासสถานเดิมอยู่ใกล้วัดใต้ ปัจจุบันคือ วัดอินทาราม แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

บรรพชา

เมื่ออายุได้ ๑๓ ปี ได้บวชเป็นสามเณรอยู่กับพระธรรมเทศาจารย์ (ฉิม) ขณะยังเป็นพระ
อันดับวัดอินทาราม และได้ติดตามท่านไปศึกษาพระปริยัติธรรม ณ วัดสระเกศราช
วรมหาวิหาร เมื่อพระธรรมเทศาจารย์ได้เป็นเปรียญ โปรดให้มาอยู่วัดสุทัศน์เทพวราราม
สามเณรแดงได้ย้ายตามมาด้วย

อุปสมบท

ในปีขาล พ.ศ. ๒๓๘๕ อุปสมบท ณ วัดสุทัศน์เทพวราราม (เอกสารบางฉบับกล่าวว่า ท่าน
อุปสมบท ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร) โดยมี สมเด็จพระพุฒาจารย์ (สน) วัดสระเกศราช
วรมหาวิหาร เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ฉายาทางธรรมว่า สิวฑฒโน

วิทยฐานะ

เดิมเป็นเปรียญ ๔ ประโยคอยู่ก่อนแล้ว ได้เข้าแปลพระปริยัติธรรมครั้งสุดท้าย
เมื่อปีระกา พ.ศ. ๒๓๙๒ อายุได้ ๒๙ ปี แปลได้อีก ๔ ประโยครวมเป็น ๘ ประโยค เป็น
เปรียญเอกใน ปี ๒๖ แห่งรัชกาลที่ ๓

ฝ่ายปกครอง

เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์เทพวราราม ๒๓ ปี

เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายใต้

สมณศักดิ์

รัชกาลที่ ๔ ปิวอก พ.ศ. ๒๔๐๓ เป็น พระศรีสมโพธิ

รัชกาลที่ ๕ ปิวอก พ.ศ. ๒๔๑๕ เป็น พระราชาคณะผู้ใหญ่ ที่ พระเทพกวี

รัชกาลที่ ๕ ปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๒๒ (เอกสารบางฉบับ พ.ศ.๒๔๒๓) เป็น พระราชาคณะเจ้าคณะรองฝ่ายใต้ ที่ พระธรรมวโรดม บรมญาณอดุล สุนทรนายก ตริปิฎกคุณาลังการภูสิต ทักขิณทศคณฤศร บวรสังฆาราม คามวาสี

รัชกาลที่ ๕ ปีเถาะ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๓๔ เป็น สมเด็จพระราชาคณะเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายใต้ ที่ สมเด็จพระวันรัต ปริยัติพิพัฒนพงษ์ วิสุทธสงฆปริณายก ตริปิฎกโกศล วิมลคัมภีรญาณสุนทร มหาทักขิณคณฤศร บวรสังฆารามคามวาสีอรัญวาสี

ด้านสาธารณูปการ

ได้ปฏิสังขรณ์พระวิหารพระศรีศากยมุนี ตลอดจนพระอุโบสถ พระระเบียงและเสนาสนะอื่น ๆ ที่วัดสุทัศนเทพวราราม

ได้สร้างวัดขึ้นวัดหนึ่งที่บ้านเดิมของท่านขนานนามว่า “ วัดโพธิมิตร ” โดยอนุโลมตามนามโยมผู้ชาย “ โพธิ ” นามโยมผู้หญิงชื่อ “ มิ ” ถวายเป็นอารามหลวง วัดนี้ตั้งอยู่ ณ ตำบลบางยี่เรือ อำเภอนบพิตำ จังหวัดธนบุรี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง เมื่อ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงจัดชั้นและประเภทของพระอารามหลวง วัดโพธินิมิตสถิตมหาสีมารามอยู่ในชั้นตรี ประเภทสามัญ เจ้าอาวาสเป็นพระราชาคณะนามว่า “ พระโพธิวรคุณ ” (หลวงพ่อบุญ อุตตที่ไป) เป็นศิษย์โปรดของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (นวม) วัดอนงค์ารามเขตคลองสาน กรุงเทพฯ

มรณภาพ สมเด็จพระวันรัต อาพาธด้วยโรคชรา แพทย์หลวงได้ถวายการรักษา อาการดีขึ้น แล้วกลับทรุดลงเป็นลำดับ ถึงแก่มรณภาพ* เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๔๓ จุลศักราช ๑๒๖๒ ตรงกับวันเสาร์แรม ๑ ค่ำ เดือน ๓ ปีชวด ในปีที่ ๓๓ แห่งรัชกาลที่ ๕ สิริอายุได้ ๗๘ ปี พรรษา ๕๘

เวลาบ่าย ๕ โมงเศษวันต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ มา พระราชทานน้ำสรงศพ โกศไม้สิบสอง ตั้งบทชั้นแว่นฟ้าสองชั้น และพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมวันละ ๘ รูปจนถึงวันพระราชทานเพลิง

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๑๙ เคลื่อนโกศสมเด็จพระวันรัตไปพร้อมกับกระบวนแห่พระศพ หม่อมเจ้าพระสมเด็จพุฒาจารย์ (ทัต เสนีวงศ์) ตั้งโกศบนยานมาศสามลำคาน แล้วประกอบโกศมณฑป เคลื่อนศพสมเด็จพระราชาคณะทั้งสองไปยังพระเมรุท้องสนามหลวง แล้วพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทอดผ้าบังสุกุล เวลาบ่าย ๕ โมงเศษวันต่อมาจึงพระราชทานเพลิงศพ และเช้าวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ เจ้าพนักงานเชิญอัฐิขึ้นเสลี่ยงกลับไปยังพระอารามตามเดิม

*เอกสารบางฉบับกล่าวว่า สมเด็จพระวันรัต (แดง) มรณภาพ สิริรวมอายุได้ ๗๙ ปี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ร.ศ. ๑๑๙ นับแบบปัจจุบันตรงกับ พ.ศ. ๒๔๔๔ เวลา ๕ ทุ่มเศษ

หม่อมเจ้าพระสมเด็จพระพุฒาจารย์ (ทัต เสนีวงศ์)

หม่อมเจ้าพระสมเด็จพระพุฒาจารย์ มีพระนามเดิมว่า หม่อมเจ้าทัต เป็นหม่อมเจ้าในพระสัมพันธวงศ์เธอ กรมหลวงเสนีบริรักษ์ (พระองค์เจ้าชายแดง) ในกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข (วังหลัง) ต้นตระกูล เสนีวงศ์ ประสูติเมื่อวันพุธ เดือน พ.ศ. ๒๓๖๔ สมัยสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒

พ.ศ. ๒๔๑๕ - ๒๔๓๗ เป็น เจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม

พ.ศ. ๒๔๓๔ - ๒๔๔๓ เป็น เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

รูปหล่อ สมเด็จพระวันรัต (แดง)

<http://www.amuletheritage.com/p-10.html>

สมเด็จพระวันรัต (แดง สีลวฑฺฒโน) ท่านมีศิษย์ที่มีชื่อเสียงหลายพระองค์ อาทิเช่น

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (แพ ติสฺสเทโว) สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 12 (15
พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 - 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2487 รวม 6 ปี 11 วัน)

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (อยู่ ญาโณทโย) สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 15
(4 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 - 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2508 รวม 2 ปี 11 วัน)

สมเด็จพระวันรัต (เฮง เขมจารี) เจ้าคณะใหญ่หนใต้ เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
ราชวรมหาวิหาร และ แม่กองบาลีสนามหลวง

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (หม่อมราชวงศ์เจริญ ญาณฉนฺโท) ราชสกุล อิศรางกูร เป็นสมเด็จพระ
พระราชาคณะฝ่ายมหานิกาย เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ และอดีตเจ้าอาวาสวัดโมลีโลกยาราม
ราชวรวิหารและวัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร

พระสาสนโสภณ (อ่อน อหฺสีโก) เป็นพระราชาคณะเจ้าคณะรองฝ่ายธรรมยุติกนิกาย เคย
ดำรงตำแหน่งสำคัญ เจ้าอาวาสวัดพิชยญาติการามวรวิหาร เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐสถิต
มหาสีมารามราชวรวิหาร และ เจ้าคณะมณฑลกรุงเทพมหานคร

เจ้าพระยาอภัยราชามหายุติกธรรมธร (หม่อมราชวงศ์ลบ สุทัศน์) มหาอำมาตย์เอก ผู้ดำรง
ตำแหน่งสำคัญ องคมนตรี ปลัดทูลฉลองกระทรวงนครบาล เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม
ผู้ได้รับพระราชทานนามสกุล สุทัศน์

หม่อมเจ้าพร้อม ลดาวัลย์ เป็นราชบัณฑิตและอดีตพระราชาคณะชั้นธรรม เจ้าอาวาสวัด
เทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร

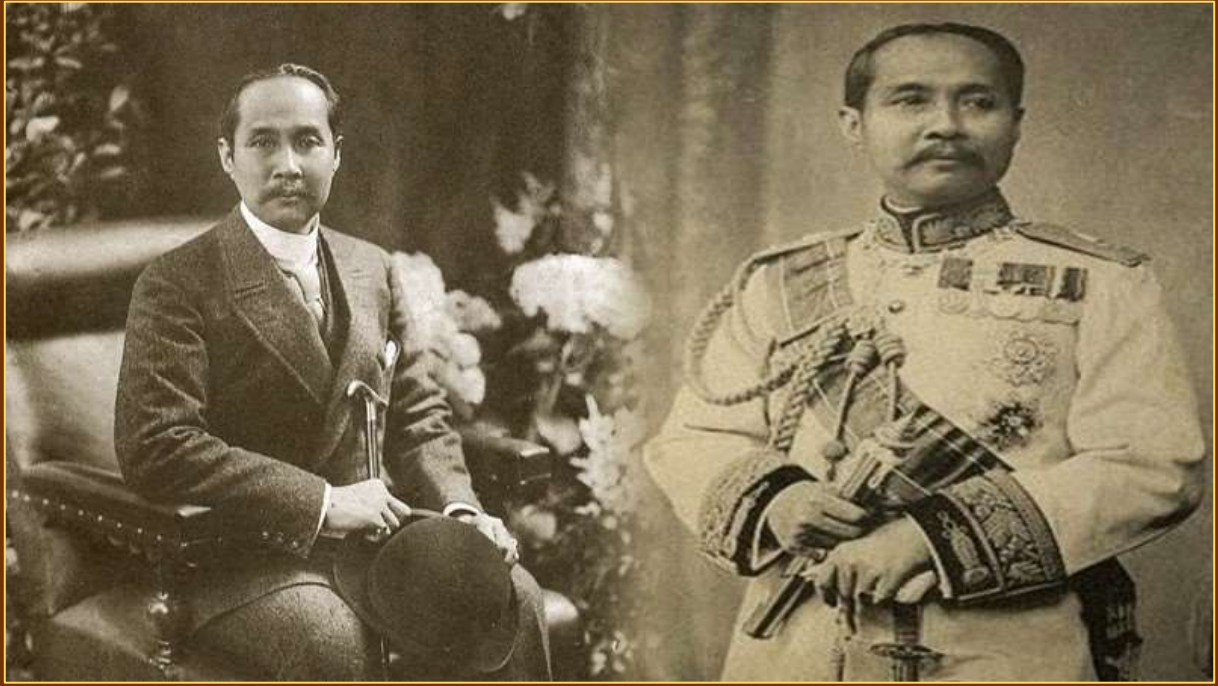

ประวัติ วัดโพธิ์นิมิตรสถิตมหาสีมาราม

วัดโพธิ์นิมิตรสถิตมหาสีมารามมีประวัติความเป็นมาปรากฏในหลักฐานว่า ใน พ.ศ ๒๔๑๖ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ สมเด็จพระวันรัต วัดสุทัศน์เทพวราราม ครั้งยังเป็นพระเทพกวี (นามเดิมว่า แดง ฉายา สีลวัฑฒโน) ได้อุทิศที่ดินซึ่งเป็นมรดกจากนายโพ และ นางมีโยม บิดามารดาสร้างเป็นพระอารามเรียกชื่อว่า "วัดโพมิ" เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ท่านทั้งสอง และเพื่อเป็นการแสดงความศรัทธาอย่างมุ่งมั่นในพระพุทธศาสนา ในปีต่อมาได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ ๒๔๑๗ และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามวัดใหม่ว่า "วัดโพธิ์นิมิตร" ชาวบ้านนิยมเรียกกันว่า "วัดโพธิ์ตลาดพูล"

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินทางชลมารค เพื่อถวายผ้าพระกฐินที่วัดโพธิ์นิมิตร ใน พ.ศ ๒๔๓๒ พร้อมกับพระราชทานพระราชทรัพย์ จ้างช่างเขียนชื่อพระอาจารย์แดงจิตรกรฝีมือเอกให้เขียนภาพที่ผนังพระอุโบสถ ภาพที่เขียนนั้นเกี่ยวกับพระอารามหลวงในกรุงเทพและหัวเมืองที่ผูกพัทธสีมาโดยใช้ธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำเป็นนิมิตรภาพประเพณีต่าง ๆ และ ภาพพระเจ้าอโศกมหาราชทรงตองกิงพระศรีมหาโพธิ เป็นต้น

ต่อมาใน พ.ศ ๒๔๓๓ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงรับวัดโพธิ์นิมิตรเป็นพระอารามหลวงแล้ว สมเด็จพระวันรัต (แดง สีลวิฑฒโน) ขณะนั้น เป็นพระธรรมวโรดม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการผูกชั้นตสีมาและมหาสีมา เนื่องจากได้ศึกษาสืบทอดมาจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบกับยังไม่เคยมีวัดในมณฑลกายที่มีชั้นตสีมาเต็มพื้นที่มาก่อน จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตผูกมहाสีมาวัดโพธิ์นิมิตร ซึ่งนับเป็นวัดแรก และวัดเดียวในคณะสงฆ์มณฑลกายที่มีเขตกำหนดสังฆกรรมเป็นมหาสีมา

สิ่งสำคัญภายในวัดโพธิ์นิมิตสถิตมหาสีมาราม

พระอุโบสถ ขนาดกว้าง ๑๐.๗๐ เมตร ยาว ๑๘.๖๐ เมตรลักษณะสถาปัตยกรรมทรงไทยหลังคามุขลด ประดับช่อฟ้าใบระกา รอบนอกมีเสารับพาไลห่างจากผนัง ๑ วา ใบสีมาติดกับตัวพระอุโบสถด้านในตามช่องหน้าต่างเป็นภาพวาดวัดต่างๆ เช่น วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม และวัดราชนัลดาราม เป็นต้น พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหล่อลงรักปิดทอง ปางมารวิชัยขนาดหน้าตักกว้าง ๑ ศอก ๙ นิ้ว สูง ๒ ศอก ๓๖ นิ้ว มีพระสาวกนั่งคุกเข่าประนมหัตถ์ บนฐานชุกชี ๔ ด้าน ๔ องค์

Google

2018 08 08

พระมหาเจดีย์ เป็นเจดีย์ทางลังกาฐานสี่เหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ ๑๐.๔๐ เมตร สูง ๓๐.๕๐ เมตร มีกำแพงแก้วล้อมรอบยาวด้านละ ๒๒.๖๐ เมตร มีบันไดขึ้นลง ๔ ทิศ ประตูเข้าออก ๔ ด้าน มีเจดีย์เล็กสูง ๓.๕๐ เมตร อยู่ ๔ มุม กำแพง และมีศาลา ๔ ทิศ ตามแนวกำแพงพระมหาเจดีย์สร้างเป็นพระพุทธรูปบูชาและบรรจุอัฐิสมเด็จพระวันรัต (แดง) ผู้สร้างวัด

พลับพลารับเสด็จรัชกาลที่ ๕ เป็นอาคารทรงไทย ขนาดกว้าง ๕ เมตร ยาว ๙ เมตร สร้างใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ แทนของเดิมที่สร้างเป็นพลับปลาเครื่องไม้สำหรับรับเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐิน พ.ศ. ๒๔๓๒ ปัจจุบันใช้เป็นห้องสมุด ชื่อห้องสมุดโพ-มิ ประชาอุทิศ

หอรระฆัง ขนาดกว้าง ๔.๕๐ เมตร สูง ๘.๒๕ เมตร ด้านล่างก่ออิฐถือปูน ด้านบน เป็น
อาคารไม้ทรงไทย

ศาลาการเปรียญ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ถวายเรือนไม้ซึ่ง
เป็นท้องพระโรงเดิมให้สร้างเป็นศาลา แต่ถูกไฟไหม้หมดในปี พ.ศ ๒๔๕๘ ในปี พ.ศ
๒๔๖๘ จึงสร้างศาลาการเปรียญใหม่เป็นอาคาร ๒ ชั้น ขนาดกว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๐.๕๐
เมตร ชั้นล่างก่ออิฐถือปูน ชั้นบนเป็นไม้หลังคา ๒ ชั้นประดับช่อฟ้าใบระกา

ศาลาอเนกนิช เป็นศาลาตรีมุขชั้นเดียวทรงไทย ขนาดกว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๐ เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ ๒๕๒๐ เป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อสมเด็จพระวันรัต (แดง) และพระพุทธรักจายน์

ศาลาท่าน้ำ เป็นศาลาที่ปลูกต่อเนื่องกับท่าขึ้นลงเรือ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองสำเหร่ อยู่ทางด้านหลังพระอุโบสถ มีหลังคามุงกระเบื้องหน้าบันประดับช่อฟ้า ใบระกาหางหงส์ ทำเป็นอย่างทรงโรงมีขนาด ๒ ห้อง มีหลังคาพาไลโดยรอบ ตอนใต้ของพาไลทั้ง ๒ ข้างยกพื้นปูกระดานให้คนนั่งพักได้ พื้นที่ตรงกลางศาลาเปิดช่องไว้สำหรับคนเดิน

เสมา "เสมา" หรือ "สีมา" คือเขตกำหนดที่ร่วมกระทำสังฆกรรมของสงฆ์ตามพระพุทธบัญญัติกำหนดให้มีขนาดไม่น้อยกว่าเขตหัตถบาसของภิกษุ ๒๑ รูป และให้มีขนาดไม่ใหญ่กว่า ๓ โยชน์ เสมาทำด้วยแผ่นหิน เจียนปลายให้โค้งแหลมจะปักเป็นที่หมายแสดงเขตแดนพัทธสีมาอยู่ ๘ ตำแหน่งด้วยกัน

เสมาที่วัดโพธิ์นิมิตรนี้มี ๒ ชนิด คือ

ชนิดที่ ๑ คือ มหาเสมา ซึ่งวัดโพธิ์นิมิตรเป็นวัดที่เป็นมหานิกายวัดเดียวที่มีมหาเสมา นอกนั้นเป็นวัดฝ่ายธรรมยุติกนิกาย (วัดที่มีมหาเสมาอยู่ ๔ วัดด้วยกัน คือ วัดราชประดิษฐ์สถิตยสีมาราม วัดราชบพิธสถิตยมหาสีมาราม วัดบรมนิวาส และ วัดโพธิ์นิมิตร) มหาเสมาที่วัดนี้นั้นบางหลักมีคนไปพ่นสีทองทับ

ชนิดที่ ๒ เป็นเสมาที่อยู่โดยรอบและติดกับผนังพระอุโบสถ ทำด้วยหินอ่อน ปิดทองประดับ
กระจก มีตราประจำยามอยู่ตรงกลาง ด้านบนทำเป็นรูปคล้ายอุณาโลมมีรัศมี

ภาพศาลาทำน้ำในปัจจุบันเปรียบเทียบกับภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังพระอุโบสถ

ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง

รูปหล่อสมเด็จพระวันรัต (แดง สีลวฑฺฒโน) ภายในศาลาอเนกนิช

วัดโพธิ์นิมิตรสถิตมหาสีมาราม

ที่ตั้ง ซอยเทอดไท 19 ถนนเทอดไท แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

ที่มา : วัดสุทัศนเทพวราราม, <http://watsuthat.net/> , องค์ที่ ๓ สมเด็จพระวันรัต
(แดง สीलวฑฒโน เปรียญ ๘ ประโยค).

Sangkhatikan, <https://sangkhatakan.com/> , สมเด็จพระวันรัต
(แดง สीलวฑฒโน ป.ธ.๘).

Sangkhatikan, <https://sangkhatakan.com/> , หม่อมเจ้าพระสมเด็จพระพุฒาจารย์
(ทัต ป.ธ.๗).

ชวนพิศ สุขแย้ม, GotoKnow, www.gotoknow.org/ , ประวัติ วัดโพธิ์นิมิตสถิตมหา
สีมาราม, ฉบับปรับปรุงและเรียบเรียง จากหนังสือที่ระลึกงานถวาย
ผ้าพระกฐินพระราชทาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช
๒๕๔๐, ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖.

Google, www.google.com/ , วัดโพธิ์นิมิตสถิตมหาสีมาราม.

Katin, <https://katin.dra.go.th/temple/> , วัดโพธิ์นิมิตสถิตมหาสีมาราม.

amuletheritage.com